

az Isten. Valóban, szövetségük annak a szövetségnek a képmása, amelynek forrása az örök Szeretet, és az Istennek az emberrel, az egész emberi nemmel kötött szövetségének összentsége.

Tóbiás és Sára így fejezik be imájukat: „Engedd, hogy irgalmat találjon és találjak én is, és együtt öregedjünk meg!” (Tób 8,7)

Az összefüggések alapján föltételezhetjük, hogy szándékukban áll életközösségüket napjaik végéig fönntartani – ez a lehetőség az életre-halálra szóló próbában már nászéjszakájukon föltáruul előttük. Egyszersmind felismerik a hit szemével ennek a hivatásnak a szentségét. Tudják, hogy ebben – egybekelésükkel, ami a „test nyelvezetének” kölcsönösségén alapul, – arra a felhívásra kell felelniük, amelyet maga az Isten rejtett eredetük titkába. Ezért mondják: „Engedd, hogy irgalmat találjon és találjak én is”.

5. Az Énekek énekének jegyesei égő szavakkal vallanak egymásnak szerelmet. Tóbiás könyvének új házasai azt a képességet kérik Istentől, hogy viszonozni tudják a szerelmet. A házasság szentségi jelében helye van mindkét párnak. Mindkettő közreműködik, hogy ez a jel megvalósuljon.

Mondhatjuk tehát, hogy a „test nyelvezete” mindkettőjüknél a liturgia nyelvezetévé válik, mind az emberi szív szubjektív, de őszinte, mind az élet tárgyias oldala.

Úgy látszik, hogy a Tóbiás könyve új házasainak imája bizonyosan másképpen igazolja ezt, mint az Énekek éneke, és kétségtelen, hogy olyan módon, amelyik mélyebbre hat.

AZ EMBER ÉS TERMÉSZETES KÖRNYEZETE

A svájci püspöki kar körlevele a „szövetségi bört”-ről, 1982-ben

A szövetségi börtöt, vagy másként: szövetségi hálaadó napot a Svájci Szövetségi Tanács léptette életbe. Szeptember egyik vasárnapján tartják.

A tudomány, a technika és az ipar megkönnyebbülést hozott az ember munkájában és szenvedéseiben, és megnyitotta egy csodálatos kulturális kifejlődés lehetőségét. De nem kevésbé igaz, hogy az iparosodással járó szédületes fejlődés zavarokat is okozott, amelyektől főleg a fiatalabb nemzedék szenved.

Mai gondok és problémák

Megnövekedett azok száma, akik nem találják létük értelmét. Félelemmel tölti el őket a kérlelhetetlen technikától és a személytelen bürokráciától kormányzott világ. Ez a szorongás elfedi előlük az eget, megakadályozza, hogy elismerjék a mindennapi eseményeknek értelmet adó transzcendentális, isteni valóságot. Egyesek más szinten: az alkoholban, kábítószerekben sőt az öngyilkosságban keresnek kibúvót.

A kínos helyzet másik szülöttje az erőszak. Ezzel akarják pótolni a természetes és emberi környezetünknel hiányolt harmóniát és egyetértést. Eredménye: vandalizmus, verekedésbe és védtelen személyek elleni bűncselekményekbe torkolló utcai tüntetések és fosztogatások. Ez a szélsőséges és helytelen tiltakozás feljelentés a technika mindenhatósága és az esztelen pazarlás ellen. — Nem titkolhatjuk el nyugtalanságunkat ennek a helyzetnek és veszedelmes következményeinek láttán.

El kell tehát ismernünk, hogy a technika még nem áll teljesen az ember szolgálatában. Innét érthető, hogy mindig a legmodernebb műszerekkel látják el a kórházakat, de sínylődnek maguk az emberi kapcsolatok és személytelenség ver gyökeret, amely ellen küzdenek az orvosok, ápolók és személyzet. A mindinkább megkövetelt specializálódás egyre jobban elválasztja az értelmiségieket és a technokratákat azoktól, akik közvetlen kapcsolatban állnak a természettel.

Kétségtelen, hogy a kommunikáció csodálatos fejlődése (egyrészt az autópályák, másrészt a rádió és televízió) megszüntette a távolságokat és a világot mindenki számára megnyitotta. Ennek ellenére az ember, főként a nagyvárosi, soha nem érezte annyira magát egyedül mint ma. A természettel és a vidékkel való jótékony kapcsolat egyre nehezebbé válik, jóllehet szükségesebb az egyén egyensúlyához és a családi élet harmóniájának biztosítására.

Végül amikor az ember összképet akar szerezni a világ helyzetéről, témérdek aggódo felhívást érez az oly sok kiegyensúlyozatlanság láttán! A természet arra van, hogy mindenkit éltessen és tápláljon. Mégis azt látjuk, hogy megosztott emberiség lakja: kisebbik része jólétben, a nagytömeg pedig évről évre súlyosbodó szegénységben. Egyes helyeken túlsok energia áll rendelkezésre veszélyeztetni a természetes környezetet és az egészséget, másutt pedig egész vidékek maradnak fejletlenek . . .

Túl fekete ez a kép? Bizonyosan nem, mert tények igazolják, hogy az emberiség történelme válaszúthoz érkezett: súlyos kulturális krízis jellemzi a XX. század végét. A hívőnek olyan megoldást kell keresni, amely az igazi haladás megvalósítását mozdítja elő. Íme, a hit világánál végzett kutatás a következő lényegbevágó diagnózist állapítja meg: Az ember megfeledkezett számos kapocsról, amely Istennel és a természettel összefűzi. A modern világot bele kell tehát ágyazni ebbe a kettős rendszerbe, amely az embert egyszerre Istennel és természetes környezetével köti össze. Csak ezen áron menti meg az ember önmagát, és csak így lesz képes jóra fordítani azt, amit oly éleleszűen és annyi erőfeszítéssel létrehozott.

Assisi szent Ferenc példája

Nyolc évszázada (1282) született Assisiben Bernardone Ferenc. Az évszázados távolság ellenére életpéldája és lelkisége segíthet felfogásunk megváltoztatásához. Ez szükséges, ha ki akarunk jutni jelenlegi nehézségeinkből, és ha ki akarjuk kerülni, hogy katasztrofális helyzetekbe vezessenek.

Ferenc személyisége a lelkében uralkodó egységet tükrözte. Mindaz amit tett és mondott, tanúskodott arról a mély harmóniáról, amelyet Isten és maga, maga és a természet közötti viszonyában megélt. Egyidejűleg Isten és a föld gyermekének érezte magát. Példájjára a ferences lelkületet is alázatosság jellemzi a természet titkaival és mindavval szemben, ami minket körülvesz. Ettől az alázatosságtól indítva testvéri kapcsolatot érzett az összes teremtményhez: minden alkalom volt számára, hogy találkozzék testvéreivel és nővéreivel, a nappal és a holddal.

De Assisi Ferenc nem állt meg itt. Az alázatos testvéri tisztelet oda vezette, hogy a többi emberben is testvéreire találjon, akikkel mindent meg kell osztania, akikkel szolidárisnak kell lennie. Mivel minden Istené, az ember ne sajátítson ki semmit, ne legyen saját javainak rabszolgája. Ellenkezőleg, az ember Istent dicsőíti amikor másoknak ad. Így minden ember betöltheti azt a szerepet, amelyet gyakorolnia kell a világmindenség harmonikus sokféleségében.

Ferenc a béke fáradhatatlan apostola lett, mert belsejében szabaddá tette a meggyőződés, hogy minden Istenre irányul és minden az övé. Saját húsában tapasztalta meg, hogy az ember egyáltalán nem tökéletes, és maga körül látta a háború és a nyereséghajhászás kicsapongásait. De megtörte az erőszak és a bűn pokoli bűnkörét: Fegyvertelenül teremt kibékülést, szegényen készítet osztozásra. Életét átjáró harmóniáját a Naptestvér halhatatlan énekében fejezi ki. Ebben ünnepli az Isten és a világ, az összes teremtmények közötti harmóniát – beleértve az életet és a halált is.

Assisi Ferencnek a természet a szemlélődés tárgya. Szerinte a dolgok nem pusztán használati tárgyai az embernek. Szeretett személyt képviselnek: Isten és Jézus egy-egy megnyilvánulását. Minden szimbólummá és a minket szerető Istennel való találkozás alkalmává válik.

Példakép korunknak

Örültünk amikor II. János Pál Assisi Ferencet a környezet és minden evvel kapcsolatos dolog védőszentjévé nyilvánította. Ez a gesztus visszhangra talált számos természetbarát tudósnál, akiket már régóta megihletett a Poverello példája. Korunk keresztényeit segíti, hogy megtalálják a Szent Ferentől elképzelt és gyakorolt kibékülés és harmónia útját.

Igaz, a mi világunk nem a XIII. századé. De nem találhatnánk vissza mai világunkban az Istenhez és a természethez vezető útra? Ezek után a megfontolások után nem akarjuk befejezni ezt a levelet néhány gyakorlati ajánlat nélkül. Legalább rá akarunk mutatni, milyen konkrét irányítást adhat korunknak Assisi Ferenc példája: Újra fel kell fedoznünk rokonságunkat a természettel. Ez sikerül, ha egyszerűbb, kevésbé anyagias életstílust választunk. Újból meg kell tanítani gyermekeinket arra, hogy észrevegyék és élvezzék a természet egyszerű gazdagságát.

Újra fel kell fedoznünk a természetet szemlélő lelkületet; hallgatnunk kell csodálatos nyelvezetét, hogy mindenki megérthesse a teremtés és keresse saját léte igazi értelmét.

Ezért jobban kell törődnünk a természettel és helyesebben kell gazdálkodni a Teremtőtől ránk bízott javakkal. Oda kell hatnunk, hogy a természet a lehető legszenyvezetlenebb és gyógyító hatású maradjon!

Tiszteletteljesebben kell bálnunk azzal, amit a Teremtő ránk bízott, és a természet csodáiból ki kell olvasnunk Isten jelenlétét és üzenetét. Gondoljunk különösképpen az állatokra. Milyen tisztelettel és gondoskodással tartozunk nekik. Igen gyakran rosszul bálnunk velük: vásárlóiok kapzsóságának áldozatai lesznek vagy pedig a tudomány örve alatt túlzott és igazolhatatlan kísérleteket végeznek rajtuk.

Újra fel kell fedoznünk a minden emberi lét iránti köteles tiszteletet, kezdve a még meg nem született gyermektől egészen a földi létét befejező aggastyánig. Tiszteletünket azokra a személyekre is ki kell terjeszteni, akik nehézséget okoznak vagy ellenfeleink: ők is testvéreink és nővéreink Isten előtt. Assisi Ferenc példájára legyünk mi is a béke követői. Azzá leszünk ha türelmesen szembenézzve a családi és munkahelyi ellentétekkal uralkodunk titkos agresszivitásainkon, és ha a társadalmi igazságosságot világos és nyílt dialógussal keressük. Így találunk rá a családi és baráti közösség örömeire, az újra felfedezett természet egyszerű szabadságában kibontakozó öröme.

Ha ezek és a hasonló ajánlatok valósággá válnak és szokássá lesznek, rajtuk keresztül korunk férfiai és női újra visszanyerik testi és lelki egyensúlyukat. Így az ember a XX. század végén újra rátalál a remény útjára. A természet újból az öröm és a béke forrása, Isten teremtménye és az ember hazája lesz.

A svájci püspökök.

Az énekes imája

Istenem, Te kegyesen meghívtál énekeseid seregébe.

Add meg nekem az értelem lelkét, hogy ennek a szolgálatnak méltóságát valóban megértsem s neked énekelve, híveid szívét hozzád fölemeljem.

Részesíts az alázat lelkületében is, hogy ne várjak elismerést az emberektől, hanem a Zsoltáros szellemében énekeljek, aki erre az imára hív: „Uram, nyisd meg ajkaimat, és szám hirdetni fogja dicséretedet.”

Az igaz áldozatkészség lelkét add meg, hogy szolgálatomban hűséges, megbízható és áldozatos maradjak.

S végül add meg nekem az igaz hit lelkületét, hogy egész életem szeplőtelen ének legyen rólad, és hogy majd méltó lehessen egykor végnélkül zengeni dicséretedet a szentek kórusában.

Szent Cecília és Szent Pius pápa, az egyházi zene védőszentjei, esedeztetek érettem. Amen.